

Kontinuerligt Skogsbruk

*Föredrag för Skogsägarna i Botsmark
Torsdagen den 8 Mars 2012*

Peter Lohmander

Professor i skoglig företagsekonomi med inriktning mot ekonomisk optimering
SLU, Fakulteten för Skogsvetenskap,
901 83 Umeå
<http://www.Lohmander.com>

LEDARE

Håkan Ericsson (s)
politisk chefredaktör
Gotlands Folkblad
0498-20 24 15
epost

Eva Bofride (c)
politisk chefredaktör
Gotlänningen
0498-20 24 08
epost

Mats Linder (m)
politisk chefredaktör
Gotlands Allehanda
0498-20 25 53
epost

Som sagt

Av Gotlands Tidningar. Publicerad 2012-03-01

Kalhyggesbruk gynnar varken
skogsägaren eller miljön.

Peter Lohmander, ekonomiprofessor
vars kalkyler talar för en ny
miljövänligare skötselmodell i
skogsbruket.

Källa: Skogsland

Optimalt kontinuerligt skogsbruk:

Det kan ofta vara mer lönsamt, även ur ett rent skogsproduktionsperspektiv, att använda kontinuerligt skogsbruk än kalhyggeskogsbruk.

Dessutom finns det andra positiva ”miljöeffekter” av kontinuerligt skogsbruk.

Det finns en hel del forskningsresultat inom detta område som har publicerats utomlands.

Kortfattad text om ekonomiska effekter av kontinuerligt skogsbruk i jämförelse med slutavverkningsskogsbruk, avsedd för den svenska allmänheten.

Den är skriven så att var och en som har gått gymnasiet ska kunna förstå innehållet helt och hållet och själv kunna ändra på olika siffror och se hur lönsamma olika alternativ blir. De exempel som analyseras i texten bygger på typiska förutsättningar från Lycksele. Texten presenterades också vid en konferens i Lycksele. Denna text kan laddas ner via länken:

Lohmander, P., Lönsammare skogsbruk utan slutavverkningar, Föredrag vid konferensen

"Lönsammare och säkrare skogsbruk", Lycksele, 2005-03-17

<http://www.Lohmander.com/skogsbruk/skogsbruk.htm>

$$N = p_0 h_0 - c + \frac{(p_1 g t - c)}{\left((1+i)^t - 1 \right)}$$

$$S = p_0 v_0 - c + \frac{-F + \left(\frac{1}{1+i}\right)^{t_1} (p_0 g t_1 - c)}{1 - \left(\frac{1}{1+i}\right)^{t_1}}$$

Tabell 1.

Antaganden

i	g	v_0	p_0	p_t	F	t_1	h_0	t
3%	3	130	200	200	7000	80	50	8
	m ³ sk/(ha*år)	m ³ sk/ha	SEK/m ³ sk	SEK/m ³ s k	SEK/ha	år	m ³ sk/ha	år

Siffrorna i Tabell 1. ger följande resultat:

$$N = 25\,618.75 \text{ SEK/ha}$$

$$S = 22\,700.86 \text{ SEK/ha}$$

Det kontinuerliga skogsbruket ger ett nuvärde som är nästan 3 000 SEK högre per hektar än skogsbruket med slutavverkningar. Ändå byggde analysen på några förenklade antaganden som gynnar trakthyggeskogsbruket i relation till det kontinuerliga skogsbruket, nämligen dessa:

- a. Allt virke i trakthyggeskogsbruket antogs komma från slutavverkningar, vilket ger lägre drivningskostnader och högre pris per m³sk.**
- b. Skogsproduktionen i trakthyggeskogsbruket antogs i medeltal vara lika hög som i det kontinuerliga skogsbruket, vilket kan innebära en överskattning.**
- c. Rörligt netto per m³sk antogs vara lika högt vid trakthyggeskogsbrukets inledande slutavverkning för alla delar av uttaget trots att skogen är skiktad och det är lönsammare att avstå från att ta ut ett stort antal små träd.**
- d. Inom det kontinuerliga skogsbruket blir antalet grova kvistar på stammens nedre del efterhand lägre än inom trakthyggeskogsbruket. Det beror på att de mindre träden hela tiden beskuggas av större träd. Timmerkvalitet och därmed nettopris gynnas av detta. Den förenklade analysen har inte beaktat detta.**

Kontinuerligt skogsbruk kan mycket väl kan vara det lönsammaste alternativet under typiska förutsättningar i Västerbotten.

Detta är ett alternativ som vi inte bör avstå ifrån.

Det innebär givetvis inte att kontinuerligt skogsbruk alltid, under alla omständigheter, på alla platser, måste vara det lönsammaste alternativet.

Detaljerna måste givetvis utredas grundligt. Skogsvårdslagen måste m.h.t. ekonomi och miljö ändras i grunden så att kontinuerligt skogsbruk accepteras.

Beträffande lönsamheten av att byta trädslag och samtidigt gå från kontinuitetsskogsbruk till kalhyggeskogsbruk

av Peter Lohmander 110913

- <http://www.lohmander.com/Kont11/Kontinuitet110913.pdf>
- <http://www.lohmander.com/Kont11/Kontinuitet110913.doc>

- **I en överslagskalkyl, nedan, som utgår från grundexemplen i Lohmander (2005), visas att det krävs att medeltillväxten per år ökar med mer än 58% för att det ska vara lönsamt att gå från kontinuitetsskogsbruk till kalhyggeskogsbruk.**
- **Ändå är detta en kalkyl som bygger på antaganden som i hög grad är "för snälla" när det gäller kalhyggeskogsbrukets ekonomi. Mer om detta kan man läsa i den aktuella texten.**
- *(Läsaren kan enkelt själv byta ut tillväxtsiffran för framtida kalhyggeskogsbruk och själv se vilken nivå på den som krävs för att man ska få samma nuvärde som om man använder kontinuerligt skogsbruk. Det krävs en betydande tillväxtökning för att det ska vara lönsamt att gå från kontinuitetsskogsbruk till kalhyggeskogsbruk med de siffrorna som vi finner i den texten.)*

model:

$$N = 200*50 - 500 + (200*3*8-500)/((1+0.03)^8-1);$$

$$S = 200*130 - 500 + (-7000 + (1/(1+0.03))^80*(200*3*80-500))/(1-(1/(1+0.03))^80);$$

$$N = 200*130 - 500 + (-7000 + (1/(1+0.03))^80*(200*g*80-500))/(1-(1/(1+0.03))^80);$$

$$RELTV = g/3;$$

end

Feasible solution found.

Variable	Value
N	25618.75
S	22700.86
G	4.758193
RELTV	1.586064

Pukkala, T., Lähde, E., Laiho, O., Optimizing the structure and management of uneven-sized stand in Finland, Forestry, Vol. 83, No. 2, 2010

Citat:

“Uneven-sized management was found to be more profitable than even-aged management; even-aged management was more profitable only in spruce stands on fertile sites in southern Finland with low discounting rate (1 per cent). Increasing discounting rate and decreasing site productivity improved the relative performance of uneven-sized management.”

**Tahvonen, O., Pukkala, T., Laiho, O., Lähde, E.,
Niinimäki, S., Optimal management of uneven-
aged Norway spruce stands, Forest Ecology
and Management, 260(2010), 106-115**

Citat:

“After including regeneration and harvesting costs, the interest rate, and the price differential between saw timber and pulpwood, uneven-aged management becomes superior to even aged management.”

Haight, R.G., Evaluating the efficiency of even-aged and uneven aged stand management, Forest Science, Vol. 33, No. 1, 1987, pp. 116-134

Citat:

“The case study emphasizes that, in general, constrained management regimes that involve clearcutting and planting are suboptimal relative to the optimal solution to the more general investment model, which may involve selection harvesting and uneven-aged management. FOR. Sci. 33(1):116-134.”

Peter Lohmanders senaste internationella texter om optimalt kontinuerligt skogsbruk:

Lohmander, P., Mohammadi, S., Optimal Continuous Cover Forest Management in an Uneven-Aged Forest in the North of Iran, **Journal of Applied Sciences** 8(11), 2008

<http://ansijournals.com/jas/2008/1995-2007.pdf>

<http://www.Lohmander.com/LoMoOCC.pdf>

Lohmander, P., Adaptive Optimization of Forest Management in a Stochastic World, in Weintraub A. et al (Editors), Handbook of Operations Research in Natural Resources, **Springer, Springer Science, International Series in Operations Research and Management Science**, New York, USA, pp 525-544, 2007

http://www.amazon.ca/gp/reader/0387718141/ref=sib_dp_pt/701-0734992-1741115#reader-link

**Mycket mer av liknande karaktär finns att
läsa om kontinuerligt skogsbruk.
Välkommen att även studera mina
referenser:**

<http://www.lohmander.com/Information/Ref.htm>

och

<http://www.lohmander.com/Kurser/Kurser.htm>

Kontinuerligt Skogsbruk i Media i Sverige

- **Segerstedt, R., (Interview with Peter Lohmander), Därför har professorn hamnat i kylan, Skogsland Nr 6, 3 February, 2012**
<http://www.Lohmander.com/PLSkogsland120203.pdf>

Segerstedt, R., (Interview with Peter Lohmander and Erik Sollander), Kurvan som stoppar kalhyggesfritt, Skogsland Nr 9, 24 February, 2012
(samt ytterligare kommentarer (sid 6-8) av Peter Lohmander 120224)
<http://www.Lohmander.com/PLSkogsland120224.pdf>

Ericsson, H.(s), Bofride, E.(c), Linder, M.(m), (Tre politiska chefredaktörer (s), (c) och (m) skriver gemensam ledare i form av citat av Peter Lohmander), Kalhyggesbruk gynnar varken skogsägaren eller miljön, Gotlands Tidningar (Gotlands Folkblad, Gotlänningen, Gotlands Allehanda)
March 1, 2012
<http://www.lohmander.com/PLGT120301.pdf>
<http://www.lohmander.com/PLGT120301.doc>

Skogsstyrelsen och "produktionsmaffian" uppskattar inte mina slutsatser

Jag uppmanar alla skogsägare att i eget intresse räkna på sitt skogsbruk och jämföra vad som passar dem bäst

Jag har gjort kalkyler som visar att kalhyggesfritt ofta är det lönsammaste alternativet

Peter Lohmander är professor i skoglig företagsekonomi på SLU i Umeå.
FOTO: ROLF SEGERSTEDT

Därför har professorn hamnat i kylan

sid 2-3

Ekonomiprofessorns kalkyler talar för en ny

Dagens kalhyggesbruk gynnar massaindustrin på bekostnad av staten, sågverken, miljön och enskilda skogsägare. Lagreglerna bör röjas upp för ekonomins och miljöns skull, hävdar Peter Lohmander.

Han är professor i skoglig företagsekonomi på SLU i Umeå. I grunden är han jägmästare och skolningen i kritisk granskning har han bland annat fått av nationalekonomer. Resultatet har blivit slutsatser som inte gör honom populär i alla delar av det svenska skogsetablissemanget.

Basen är Umeå där han forskar och undervisar, plattformen är främst internationella konferenser där hans synpunkter får gehör. I Sverige bjuds han inte in för att tala på skogsskötsel-exkursioner.

– Skogsstyrelsen och ”produktionsmaffian” uppskattar inte mina slutsatser och krav på att vi ska gå från dagens volymskogsbruk till ett ekonomiskt skogsbruk. Dagens situation är bekväm för Skogsstyrelsen som kan arbeta med lagregler som inte har vetenskapligt stöd

UTFRYST. Ekonomiprofessor Peter Lohmander känner sig utfryst av delar av det skogliga etablissemanget, men det var en risk han kalkylerade med när han insåg att skogsägarna bör satsa på lönsamt gallringskogsbruk och spola den dyra kalhuggningsmodellen. FOTO: ROLF SEGERSTEDT

med ekonomisk värdering som grund. Och massaindustrin får sin vedråvara till ett mycket lågt pris. Det drabbar övriga aktörer med politikernas goda minne, säger Peter Lohmander.

Kartellsamarbete

Att den svenska massaindustrin samarbetar på ett kartelliknande sätt tycker han är absolut solklart. I Finland fälldes

massaindustrin nyligen för detta men här tiger alla, säger han, och ritar en kurva på tavlan för att visa problemet (se bild och text här intill).

Peter Lohmander undervisar jägmästarstudenterna i virkesmarknadens funktion men hans huvudgren är att optimera verksamheter för största möjliga ekonomiska nytta.

Forskning i det ämnet har lett fram till slutsatsen att dagens kalhyggesmetod – trakthyggesbruket – många gånger inte är det ekonomiskt bästa alternativet

– Jag har gjort kalkyler som visar att kalhyggesfritt, så kallat kontinuerligt skogsbruk, ofta är det lönsammaste alternativet. Jag är övertygad om att det gäller i stora delar av landet och är ett skötselsätt vi inte bör avstå ifrån, även om metoden självklart inte ska användas överallt.

Ger ny växtkraft

Kritikerna menar att han har fel och att tillväxten blir mycket lägre om man inte bedriver kalhyggeskogsbruk.

– Det där är ett mantra, det är inte bevisat att tillväxten sjunker på ett allvarligt sätt. Tvärtom, med ett kon-

miljövänligare skötselmodell

tinuerligt skogsbruk har man hela tiden växande träd på marken som man med utglesning ger ny växtkraft. Genom mindre uttag av de största träden ökar andelen timmer kraftigt och höjer nuvärdet av avkastningen, säger Peter Lohmander.

Han visar två forskarstudier, en från USA och en från Finland, som kommit till samma resultat, avverkning i olikåldriga bestånd ger det mest lönsamma skogsbruket.

– Jag menar inte att vi ska lämna allt åt naturen, men den är duktig. Inför vi ett ekonomiskt skogsbruk så blir det naturligt med olika metoder, kanske intensivare metoder med täta planteringsförband nära industrier. I dag kräver lagföreskrifterna i princip lika täta förband över hela landet. Mycket dumt! Låt skogsägarna och marknaden bestämma mer.

Vad passar dig bäst?

Peter Lohmander har en kalkylmetod som visar att under vissa förutsättningar krävs det att medeltillväxten per år ökar med mer än 58 procent för att det ska vara lönsamt att välja kalhyggesmetoden före kontinuerligt skogsbruk.

– Och den tillväxtökningen med kalhyggen tror jag inte att någon skogsutbildad lovar ut. Jag uppmanar därför alla skogsägare att i eget intresse räkna på sitt skogsbruk och jämföra vad som passar dem bäst.

"Inget vetenskapligt stöd"

Kontinuerligt skogsbruk enligt Lübeck-modellen berättade vi om här i Skogskland förra veckan, andra modeller är blädning, naturkultur, plockhuggning ...

– Kalla det vad man vill. Det finns flera modeller och jag förespråkar ingen speciell. För mig är det enkelt. Skogsägaren ska helt enkelt gå in med jämna mellanrum och gallra ut de största och mest skadade träden. Paragraf 10-kurvan i Skogsvårdslagen som begränsar gallringsuttagen bör genast tas bort för det finns inget grundligt redovisat vetenskapligt stöd för den.

Om nu kontinuitetsskogsbruk är så bra, varför satsar inte de stora skogsägande industrierna som SCA och Holmen på det i stället för kalhyggen?

– För dem är det en annan sak. Det är lönsamt för dem att hålla nere priset på veden. För hela vinsten av den egna och

förlorar på bristerna i dagens virkesmarknad, en brist som självklart även drabbar samhällsekonomin, förklarar professor Peter Lohmander.

andras förädlade råvara får de sedan ut i sin industri.

Avslutningsvis lyfter Peter Lohmander upp ett huvudargument för mer kontinuerligt skogsbruk – miljön.

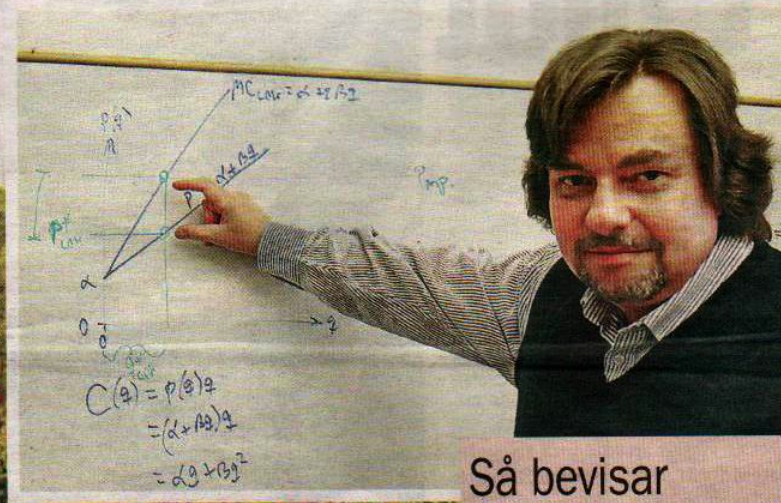
– Med det sättet att sköta skogen minskar motsättningarna mellan produktion och naturvård. Först då kan vi närma oss lagens krav på jämställda mål. Med dagens ensidiga kalhyggesbruk är det ju en nästan hopplös målsättning.

Peter Lohmander har fått en ny plattform för att driva på för mer kontinuerligt skogsbruk och naturhänsyn. Nyligen blev han invald som suppleant i styrelsen för certifieringsorganisationen FSC Sverige, som representant för Jordens vänner.

Rolf Segerstedt 090-12 20 91
rolf.segerstedt@lrfmedia.lrf.se

Fotnot: Vill man läsa mer om Peter Lohmander och se hans resultat och kalkyler kan man gå in på: www.lohmander.com/Kont11/Kont11.htm

lönsammare”

Så bevisar han kartellen i massaindustrin

■ Beviset för att svensk massa-industri samarbetar i en kartell finns i skillnaden mellan massavedspriset till skogsägaren och priset för importveden, som man lite förenklat kan kalla världsmarknadspriset, hävdar Peter Lohmander.

– Hellre än att betala mer för svensk massaved och eventuellt köpa från andra svenska industri-ers verksamhetsområde så köper man dyr importved. Prisskillnaden ligger konstant cirka 200 kronor lägre i Sverige. Det är vad de privata skogsägarna förlorar på bristerna i dagens virkesmarknad, en brist som självklart även drabbar samhällsekonomin, förklarar professor Peter Lohmander.

Fotnot: Vill man läsa mer om Peter Lohmander och se hans resultat och kalkyler kan man gå in på: www.lohmander.com/Kont11/Kont11.htm

Klickbara länkar:

www.Lohmander.com

www.Lohmander.com/Kont11/Kont11.htm

DEBATT

Förvånande resonemang av FSC sid 11

KOTT & GOTT

Het datorportfölj av trä sid 12

Land Skogsland

Nr 9 24 februari 2012

www.skogsland.com

+14 000

LÄSARE!

Nu 268 000 enligt
Orvesto 3.2011

TS-upplaga: 118 700 ex

Kalhyggeskurva kräver översyn

Paragraf 10-kurvan i Skogsstyrelsens allmänna råd försvarar för kalhyggesfritt skogsbruk, anser kritiker. Skogsstyrelsen håller med om att en översyn kan behövas.

Sid 2-3

Kurvan som stoppar

Skogsstrateg: Översyn av reglerna kan behövas

Ny kunskap och ökat intresse för kalhyggesfritt skogsbruk kan kräva en översyn av råden i Skogsvårdslagen. Det menar Erik Sollander på Skogsstyrelsen, "pappa" till den omdiskuterade paragraf 10-kurvan.

I Skogsland nr 6 krävde professor Peter Lohmander att lagen ska röjas upp för att underlätta hyggesfritt skogsbruk. Han, och flera andra, menar att kurvan i paragraf 10 försvårar utvecklingen mot ett mer ekonomiskt skogsbruk med hyggesfria metoder. "Kurvan saknar logisk grund och är en godtycklig konstruktion, trots att jag efterlyst det vetenskapliga underlaget har jag inte fått det", sade Peter Lohmander.

Skogsland har borrhärd vidare i frågan om kurvan och hamnade hos Erik Sollander, skogspolitisk strateg på Skogsstyrelsen i Jönköping.

- I arbetet inför den nu gällande

skogsvårdslagen, från 1994, var ett tungt krav från regeringen att förenkla regelverket så långt det var möjligt. En sak vi lyckades förenkla var just kurvorna, både i paragraf 5 och 10, säger Erik Sollander, som ledde arbetet.

"Mycket nöjda"

Han berättar att i tidigare lag var regelverket mycket krångligare än i dag. I sökandet efter en förenkling blev tankarna bakom Tor Jonssons välkända slutenhetsbegrepp från 1913 vägledande. Där fokuserades på beståndshöjd, inte bonitet. Forskaren Björn Elfving på SLU hjälpte till och visade att det finns ett stabilt samband mellan volym och tillväxt sett över beståndshöjd på all barrskog.

- Vi var mycket nöjda med vårt ar-

Erik Sollander

bete. Tyvärr fick vi aldrig möjlighet att dokumentera det som man skulle ha gjort i dag. Om en myndighet inte redovisar hur man gjort och tänkt ökar naturligtvis risken för diverse teorier från omvärlden om hur arbetet gått till och vilka underlag det vilar på. Men i det här fallet finns ett ganska gott underlag.

Erik Sollander säger också att kurvan har "värdebaserade inslag". Det gäller främst nivån som är ett resultat av en politisk avvägning om hur stort samhällets krav på den enskilda ska vara och då har man sällan bara vetenskapliga motiv. Liksom i andra lagsammanhang finns här en viss grad av "godtycke".

- I det här fallet kräver samhället, genom kurvan i paragraf 10, att tillväxten inte får bli mindre än cirka 55 procent av den vid full slutenhet. Det var samma nivå som i tidigare lag och ansågs rimligt.

Erik Sollander betonar att kurvan

kalhyggesfritt

inte finns i lagtexten eller i föreskrifterna, utan i de allmänna råd som myndigheten skriver för att underlätta en enhetlig tillämpning av lagen.

– En svaghet i konstruktionen är att den bygger på enskiktade bestånd. I rikstaxens material har vi dåligt underlag för flerskiktade skogar. Om de betar sig väsentligt annorlunda så finns risken att kurvorna fungerar sämre för flerskiktade skötselmetoder utan hyggen.

Forskningen har gått framåt

En del kritiker har på sistone menat att paragraf 10-kurvan ligger för högt för hyggesfritt skogsbruk. Men det är långt ifrån säkert, menar Erik Sollander. I hyggesfritt skogsbruk avverkas ofta grova träd, vilket även minskar beståndets medelhöjd, som i sin tur minskar lagkravet.

– Under de 20 år som gått sedan vi tog fram kurvorna har forskningen emellertid gått framåt. Tillsammans med det ökade intresset för hyggesfritt skogsbruk i flerskiktade bestånd motiverar det en översyn av kurvorna. En sådan har diskuterats inom myndighe-

ten men ännu har vi inte mäktat med att prioritera det.

Han håller inte med kritiker som anser att Skogsvårdslagen och Skogsstyrelsen är fientliga mot hyggesfritt skogsbruk.

– Tidigare var det förbjudet, men sedan 1994 är hyggesfritt skogsbruk tillåtet. Regeringen vill ha en större va-

under lagkraven i kurvan. Skogsägaren har dock möjlighet att söka dispens för volymer från paragraf 10-kurvan ned till paragraf 5-kurvan.

riation i brukandet av skogen, inklusive hyggesfria metoder. Än så länge måste dock skogsägarna och vi som myndighet hålla oss till minimikraven på volym i paragraf 10-kurvan. Däremot finns det möjligheter till dispenser från nivåerna, säger Erik Sollander.

Rolf Segerstedt 090-12 20 91
rolf.segerstedt@lrfmedia.lrf.se

LEDARE

Håkan Ericsson (s)
politisk chefredaktör
Gotlands Folkblad
0498-20 24 15
epost

Eva Bofride (c)
politisk chefredaktör
Gotlänningen
0498-20 24 08
epost

Mats Linder (m)
politisk chefredaktör
Gotlands Allehanda
0498-20 25 53
epost

Som sagt

Av Gotlands Tidningar. Publicerad 2012-03-01

Kalhyggesbruk gynnar varken
skogsägaren eller miljön.

Peter Lohmander, ekonomiprofessor
vars kalkyler talar för en ny
miljövänligare skötselmodell i
skogsbruket.

Källa: Skogsland

**Det är ofta mer lönsamt, även ur ett rent skogs produktions-
perspektiv, att använda kontinuerligt skogsbruk än
kalhyggesbruk.**

**Dessutom finns det andra positiva ”miljöeffekter” av kontinuerligt
skogsbruk.**

**Skogsvårdslagen måste m.h.t. ekonomi och miljö ändras i grunden så
att rationellt kontinuerligt skogsbruk accepteras.**

§ 10 - kurvan måste tagas bort omedelbart.

Peter Lohmander

**Professor i skoglig företagsekonomi med inriktning mot ekonomisk optimering
SLU, Fakulteten för Skogsvetenskap,**

901 83 Umeå

<http://www.Lohmander.com>